

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تاریخ اسلام (۲)

سیره و زندگانی ائمه علیهم السلام (جلد اول)

از امام علی علیه السلام تا امام صادق علیه السلام

رمضان محمدی

محمدرضا هدایت پناه

رسول قلیچ

رحمت الله بانسی

حسین مرادی نسب

حسین حسینیان مقدم

پاییز ۱۳۹۸

تاریخ اسلام (۲)؛ سیره و زندگانی ائمه (علیهم السلام) / مؤلفان رمضان محمدی... [و دیگران] - قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه؛ دفتر تدوین متون درسی حوزه‌های علمیه، ۱۳۹۸.

ج. ۱: سیزده، ۳۰۶ص: نمودار. - (پژوهشگاه حوزه و دانشگاه؛ ۵۰۵: تاریخ اسلام؛ ۱۱۳)

ج. ۱: 7-282-298-600-978 ISBN

ج. ۲: 4-283-298-600-978

فهرست‌نویسی براساس اطلاعات فیبا.

یادداشت: مؤلفان رمضان محمدی، محمدرضا هدایت‌پناه، رسول قلیچ، رحمت‌الله بانشی، حسین مرادی‌نسب، حسین حسینیان‌مقدم.

یادداشت: سیره و زندگانی ائمه (علیهم السلام).

کتابنامه؛ همچنین به صورت زیرنویس.

مندرجات: ج. ۱. از امام علی (علیه السلام) تا امام صادق (علیه السلام) - ج. ۲. از امام کاظم (علیه السلام) تا امام مهدی (علیه السلام).

عنوان دیگر: سیره و زندگانی ائمه (علیهم السلام).

۱. ائمه اثنا عشر -- سرگذشت‌نامه. ۲. Imams (Shiites) -- Biography. ۳. اسلام -- تاریخ. ۴. Islam -- History.

الف. محمدی، رمضان، ۱۳۴۳ - ب. دفتر تدوین متون درسی حوزه‌های علمیه. ج. پژوهشگاه حوزه و دانشگاه. د. عنوان.

رده بندی کنگره: ۵/۳۶BP

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۹۵

شماره کتابشناسی ملی: ۵۷۹۷۴۵۸

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه
دفتر تدوین متون درسی حوزه‌های علمیه

تاریخ اسلام (۲)؛ سیره و زندگانی ائمه (علیهم السلام) (جلد اول) از امام علی (علیه السلام) تا امام صادق (علیه السلام)

مؤلفان: رمضان محمدی، محمدرضا هدایت‌پناه، دکتر رسول قلیچ، رحمت‌الله بانشی، حسین مرادی‌نسب، حسین حسینیان مقدم (اعضای هیئت علمی پژوهشگاه حوزه و دانشگاه)

مجری: رمضان محمدی

ویراستاران: سعیدرضا علی‌عسکری با همکاری اسماعیل یارمحمدی

ناشر: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه؛ ناشر همکار: دفتر تدوین متون درسی حوزه‌های علمیه

پیگیری اجرایی: سیدروح‌الله مدنی

صفحه‌آرایی: اعتصام

چاپ اول: زمستان ۱۳۹۸

تعداد: ۴۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۴۰۰۰۰ ریال

کلیه حقوق برای ناشران محفوظ و نقل مطالب با ذکر مأخذ بلامانع است.

قم: ابتدای شهرک پردیسان، بلوار دانشگاه، نش میدان علوم، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، تلفن: ۰۲۵-۳۲۱۱۱۱۰۰ (انتشارات)

۰۲۵-۳۲۱۱۱۳۰۰ (نمایر: ۳۲۸۰۳۰۹۰، ص.پ. ۳۷۱۸۵-۳۱۵۱)

تهران: خ انقلاب، بین وصال و قدس، کوی آسکو، پلاک ۴، تلفن: ۰۲۶۰۰۶۶۴۰

www.rihu.ac.ir

info@rihu.ac.ir

مرکز پخش پژوهشگاه: قم، خیابان معلم، مجتمع ناشران، طبقه همکف، پلاک ۲۷، تلفن: ۰۲۵-۳۷۸۴۲۶۳۵-۶

قم: ابتدای بلوارامین، مدرسه معصومیه، مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه، دفتر تدوین متون درسی حوزه‌های علمیه، تلفن: ۰۲۵-۳۲۹۱۰۹۷۰

قم: خ معلم، میدان روح‌الله (علیه السلام)، انتشارات مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه

سخن ناشران

حوزه‌های علمی شیعه، نگهبانان تراث جاوید معارف و علوم و پاسداران حریم شریعت و عقاید اسلامی‌اند. این رسالت خطیر، مسئولیت عالمان دین‌باور را در عرصه تعلیم و تربیت، دوچندان نموده است. دغدغه‌های همیشگی عالمان متعهد، نسبت به اصلاح و غنابخشی کمی و کیفی شیوه‌ها، متون و الگوهای آموزشی، در راستای بالندگی و پویایی و کارآمدی نظام آموزشی حوزه، بر ضرورت بازنگری و اصلاح و تدوین و ارائه متون نو و کارآمد تأکید دارد.

البته، از یک‌سو، منزلت و جایگاه متون درسی در حوزه‌ها و بهره‌مندی از تراث گران‌سنگ و ذخایر ارزشمند متون قویم از صلحای سلف و وزانت و اعتبار مؤلفان آنها، ایجاب می‌کند که در بازسازی و اصلاح و تدوین متون درسی، اهتمام و دقت و تأمل خاص و شایسته به کار گرفته شود و از سوی دیگر، دگرگونی و تحول در گرایش‌ها، نیازها، انتظارات، شیوه‌ها و الگوهای تعلیم و تربیت، مسئولیت متولیان امر پرورش و آموزش و برنامه‌ریزی درسی را در حوزه افزون می‌سازد تا به صورت مستمر با آرایه‌بندی‌ها، الگوها و قالب‌های نو و با ارتقای محتوایی، به پیرایش و تدوین متون درسی، همت گمارند.

از این‌رو، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه و دفتر تدوین متون درسی حوزه‌های علمیه، براساس ضرورت‌ها و نیازهای یادشده، نسبت به تولید متون درسی، اقدام کرده و ده‌ها جلد کتاب درسی را طراحی، تدوین و منتشر ساخته و اولین اثر مشترک خود را به جامعه علمی و آموزشی کشور تقدیم می‌دارند و در این فرایند سعی داشته‌اند ضمن حفظ اصالت و غنای محتوایی گنجینه‌های ارزشمند برجای‌مانده از عالمان گذشته، با کاربست فناوری آموزشی و رعایت اصول، معیارها و الگوهای جدید، متونی هماهنگ با اهداف و در چارچوب برنامه‌ها و سرفصل‌های مصوب و متناسب با سطح علمی و انتظارات فراگیران ارائه کنند.

اثر حاضر با عنوان «تاریخ اسلام» (۲) سیره و زندگانی ائمه علیهم السلام جلد (۱) از امام علی علیه السلام تا امام صادق علیه السلام دومین اثر مشترکی است که از طرف گروه تاریخ پژوهشگاه حوزه و دانشگاه تهیه شده و با همکاری دفتر تدوین متون درسی حوزه‌های علمیه منتشر شده است. این کتاب به عنوان متن درسی برای طلاب سطح یک حوزه علمیه و دانشجویان رشته «تاریخ اسلام» و رشته‌های همگون با آن در مقطع کارشناسی ارشد تهیه شده است. امید آنکه دیگر علاقه‌مندان نیز از آن بهره‌مند شوند.

از استادان و صاحب‌نظران ارجمند انتظار داریم با ارائه پیشنهادها، نقدها و دیدگاه‌های اصلاحی خود ما را در جهت اصلاح این کتاب و تدوین دیگر آثار مورد نیاز جامعه علمی یاری دهند.

در پایان لازم می‌دانیم از مجری محترم طرح، جناب حجت‌الاسلام والمسلمین رمضان محمدی و نیز از مؤلفان گرامی اثر، به ترتیب نام ائمه علیهم السلام حجت‌الاسلام والمسلمین رمضان محمدی «امام علی علیه السلام»، حجت‌الاسلام والمسلمین محمدرضا هدایت‌پناه «امام حسن علیه السلام»، رسول قلیچ «امام حسین علیه السلام»، حجت‌الاسلام والمسلمین رحمت‌الله بانسی «امام سجاد علیه السلام»، حجت‌الاسلام والمسلمین حسین مرادی نسب «امام باقر علیه السلام» و حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر حسین حسینیان مقدم «امام صادق علیه السلام» و نیز از ارزیابان محترم اثر آقایان حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر محمدرضا جباری، حجت‌الاسلام والمسلمین مصطفی صادق، دکتر ناصر باقر بیدهندی و حجت‌الاسلام والمسلمین عبدالمجید زهادت سپاسگزاری کنیم.

پژوهشگاه حوزه و دانشگاه

دفتر تدوین متون درسی حوزه‌های علمیه

فهرست مطالب

درس اول: تعریف امامت، وصایت، نصوص و شیعه

۱	تعریف امامت و وصایت
۳	نصوص امامت امامان شیعه
۴	تعریف شیعه و خاستگاه تاریخی آن
۵	ضرورت مطالعه تاریخ ائمه اطهار (ع)
۶	پرسش‌ها

درس دوم: مهم‌ترین منابع تاریخ و سیره اهل بیت (ع)

۷	مهم‌ترین منابع تاریخ امامان شیعه (ع)
۱۲	پرسش‌ها

درس سوم: امیرمؤمنان علی (ع) از تولد تا هجرت رسول خدا (ص)

۱۳	قبل از بعثت رسول خدا (ص)
۱۳	سنت‌خاندان
۱۵	ولادت در کعبه
۱۷	تربیت علی (ع) از سوی رسول خدا (ص)
۱۸	پس از بعثت رسول خدا (ص)
۱۸	نخستین مسلمان
۱۹	حدیث دار
۲۱	حضور در شعب ابی طالب
۲۱	لیلة المبیت و هجرت
۲۲	پرسش‌ها

درس چهارم: فعالیت‌های امیرمؤمنان (علیه السلام) در دوره هجرت

۲۳	 عقد اخوت با رسول خدا (صلی الله علیه و آله)
۲۴	 ازدواج علی (علیه السلام) با فاطمه (علیها السلام)
۲۵	 حضور فعال در جهادهای دوران رسول خدا (صلی الله علیه و آله)
۳۰	 اعلام برائت از مشرکان
۳۱	 حضور فعال در یمن
۳۳	 پرسش‌ها

درس پنجم: حجة الوداع و رحلت رسول خدا (صلی الله علیه و آله)

۳۵	 حجة الوداع و غدیر خم
۳۷	 تجهیز رسول خدا (صلی الله علیه و آله)
۳۹	 پرسش‌ها

درس ششم: امیرمؤمنان (علیه السلام) در دوران خلفا

۴۱	 موضع امیرمؤمنان در برابر سقیفه
۴۳	 جمع و تدریس قرآن
۴۴	 تبیین دین و تربیت شاگردان
۴۵	 فعالیت‌های سیاسی، اجتماعی امیرمؤمنان (علیه السلام)
۴۷	 فعالیت‌های اقتصادی امیرمؤمنان (علیه السلام)
۴۸	 پرسش‌ها

درس هفتم: دوران حکومت امیرمؤمنان (علیه السلام)

۴۹	 بیعت مردم با امیرمؤمنان (علیه السلام) و عوامل آن
۵۲	 ویژگی‌های حکومت امیرمؤمنان
۵۳	 اقدامات اصلاحی امیرمؤمنان (علیه السلام)
۵۵	 مقابله با توطئه‌های قاسطین، ناکثین و مارقین
۵۸	 جنگ نهروان (از دین بیرون شدگان و بیعت‌شکنان)
۶۰	 شهادت امیرمؤمنان (علیه السلام)
۶۲	 شخصیت ممتاز امیرمؤمنان (علیه السلام)
۶۳	 پرسش‌ها

درس هشتم: امام حسن (علیه السلام) از ولادت تا خلافت

۶۵	 ولادت امام مجتبی (علیه السلام)
۶۶	 فضائل امام حسن (علیه السلام)
۶۸	 سیره فردی و اجتماعی امام حسن (علیه السلام)

۷۱	سیره اقتصادی امام مجتبی (ع)
۷۱	منابع درآمدی امام حسن (ع)
۷۲	هزینه‌های مصرفی امام حسن (ع)
۷۳	همسران و فرزندان امام حسن (ع)
۷۳	بررسی مسئله طلاق
۷۴	بررسی و نقد روایات طلاق
۷۵	نقد محتوایی روایات طلاق
۷۷	امام حسن (ع) در دوران رسول خدا (ص)
۷۸	دوران خلفا
۸۳	امام حسن (ع) در دوران خلافت امیرالمؤمنین علی (ع)
۸۵	پرسش‌ها

درس نهم: از خلافت تا صلح تحمیلی

۸۷	بیعت با امام حسن (ع)
۸۸	اقدامات امام حسن (ع)
۸۸	خودداری معاویه از بیعت
۸۸	دستور امام حسن (ع) برای جهاد
۹۰	خیانت عبیدالله بن عباس
۹۱	صلح امام حسن (ع)
۹۳	مفاد صلح‌نامه
۹۴	عملکرد معاویه پس از امضای صلح‌نامه
۹۵	زمینه‌ها و علل صلح امام حسن (ع)
۹۵	۱. عافیت‌طلبی و نبودن افراد معتقد به جهاد
۹۷	۲. خیانت فرماندهان و اشراف
۹۸	۳. حفظ کیان تشیع
۱۰۰	پرسش‌ها

درس دهم: دوران پس از صلح

۱۰۱	هجرت امام مجتبی (ع) از کوفه
۱۰۲	ارتباط امام حسن (ع) با شیعیان پس از صلح
۱۰۲	مرجعیت و فعالیت‌های علمی امام حسن (ع)
۱۰۳	شهادت امام حسن مجتبی (ع)
۱۰۴	وصیت امام حسن (ع)
۱۰۵	تاریخ شهادت امام حسن (ع)
۱۰۵	حوادث تشیع و دفن
۱۰۶	پرسش‌ها

درس یازدهم: امام حسین (ع) از ولادت تا کودکی

۱۰۷	ولادت
۱۰۸	نام گذاری
۱۰۹	کنیه و القاب امام حسین (ع)
۱۰۹	فضائل امام حسین (ع)
۱۱۰	امام حسین (ع) در دوران پیامبر (ص) (سال ۴-۱۱ ق)
۱۱۰	پرسش ها

درس دوازدهم: امام حسین (ع) از کودکی تا امامت

۱۱۱	امام حسین در دوران امامت امام علی
۱۱۱	امام حسین (ع) در دوران خلافت خلفای سه گانه پیش از خلافت امام علی (ع)
۱۱۴	امام حسین (ع) در دوران حکومت امام علی (ع) (۳۵ تا ۴۰ ق)
۱۱۴	امام حسین (ع) در دوران امامت امام حسن (ع) (۴۰-۴۹ ق)
۱۱۶	پرسش ها

درس سیزدهم: امام حسین (ع) در دوران معاویه و زمینه ها و اهداف قیام عاشورا

۱۱۷	امام حسین (ع) در دوران حکومت معاویه
۱۱۹	زمینه های قیام عاشورا
۱۱۹	الف) زمینه های سیاسی قیام عاشورا
۱۲۰	ب) زمینه های فرهنگی و اجتماعی
۱۲۱	اهداف قیام عاشورا
۱۲۴	پرسش ها

درس چهاردهم: سیر وقایع قیام امام حسین (ع) و پیامدهای قیام عاشورا

۱۲۹	پیامدها و دستاوردهای قیام امام حسین (ع)
۱۳۰	پرسش ها

درس پانزدهم: سیره رفتاری و زندگی خانوادگی امام حسین (ع)

۱۳۳	الف) سیره رفتاری
۱۳۴	ب: همسران
۱۳۵	ج) فرزندان
۱۳۸	پرسش ها

درس شانزدهم: امام سجاد (ع) از ولادت تا امامت

۱۳۹	تولد امام
۱۴۱	علی اکبر کیست؟

۱۴۱	نام و نسب، القاب و کنیه‌ها
۱۴۲	ویژگی‌های فردی و خصوصیات ظاهری
۱۴۲	بستگان
۱۴۲	مادر امام سجاد (علیه السلام) (بررسی روایات درباره مادر امام)
۱۴۲	پاک بودن مادران ائمه (علیهم السلام)
۱۴۳	همسران امام سجاد (علیه السلام)
۱۴۴	فرزندان امام سجاد (علیه السلام)
۱۴۴	پرسش‌ها

درس هفدهم: دورن امامت، اوضاع سیاسی و مواضع امام

۱۴۵	نگاهی اجمالی به اوضاع سیاسی اجتماعی عصر امام سجاد (علیه السلام)
۱۴۶	جهت‌گیری کلی سیاسی امام سجاد (علیه السلام)
۱۴۷	امام سجاد (علیه السلام) و حاکمان
۱۴۷	یزید بن معاویه
۱۴۷	موضع امام (علیه السلام) در برابر یزید
۱۴۷	معاویه دوم
۱۴۸	مروان بن حکم
۱۴۹	لطف امام سجاد (علیه السلام) به مروان
۱۴۹	عبدالملک بن مروان
۱۴۹	خصوصیات عبدالملک
۱۵۰	وضعیت جامعه اسلامی
۱۵۰	تغییر رویه در تعامل با امام سجاد (علیه السلام)
۱۵۱	ولید بن عبدالملک
۱۵۱	فتوحات و گسترش حوزه حکومت
۱۵۲	مواضع امام سجاد (علیه السلام) نسبت به قیام‌ها و شورش‌های زمانه
۱۵۲	قیام مردم مدینه و واقعه حرّه
۱۵۳	موضع امام سجاد (علیه السلام)
۱۵۴	قیام توانین
۱۵۴	موضع امام سجاد (علیه السلام)
۱۵۵	قیام مختار
۱۵۵	موضع امام سجاد (علیه السلام)
۱۵۶	شورش عبداللّه بن زبیر
۱۵۶	انگیزه و اهداف شورش
۱۵۷	شورش خوارج
۱۵۸	شورش عبدالرحمان بن محمد بن اشعث
۱۵۸	پرسش‌ها

درس هجدهم: فعالیت‌های علمی و فرهنگی امام سجاد (ع)

۱۵۹	نقش امام سجاد (ع) در احیا و نشر معارف دین
۱۶۰	نصوص امامت
۱۶۰	نقش امام سجاد (ع) در تبیین مسئله امامت
۱۶۰	رسالت پیام عاشورا
۱۶۰	۱. خطبه‌های روشنگرانه
۱۶۱	۲. زنده نگه داشتن یاد و خاطره شهیدان کربلا
۱۶۱	تربیت شاگردان
۱۶۲	مواضع امام سجاد (ع) در برابر جریان‌های فکری انحرافی
۱۶۲	جبرگرایی
۱۶۳	مُشَبَّه
۱۶۳	مُرَجَّه
۱۶۳	ابتدال فرهنگی و موضع امام سجاد (ع)
۱۶۴	آثار امام سجاد (ع)
۱۶۴	صحیفه سجادیه
۱۶۵	سند صحیفه سجادیه
۱۶۶	احادیث امام سجاد (ع)
۱۶۷	رسالة الحقوق
۱۶۷	تفاوت نسخه‌ها
۱۶۷	عناوین رسالة الحقوق
۱۶۸	کتاب علی بن الحسین (ع)
۱۶۸	دیوان شعر منسوب به امام سجاد (ع)
۱۶۸	پرسش‌ها

درس نوزدهم: فضائل، کرامات و شهادت امام

۱۷۱	علم امام سجاد (ع)
۱۷۱	علم امام از نگاه دانشمندان اهل سنت
۱۷۲	شجاعت امام (ع)
۱۷۳	کرامات امام سجاد (ع)
۱۷۳	سیره اخلاقی امام سجاد (ع)
۱۷۳	زهد و بندگی
۱۷۴	عفو و گذشت
۱۷۵	کمک به نیازمندان
۱۷۶	شهادت امام سجاد (ع)
۱۷۶	چرایی و چگونگی شهادت
۱۷۷	پرسش‌ها

درس بیستم: امام باقر (ع) از ولادت تا امامت

۱۷۹	نسب و ولادت.....
۱۸۰	کنیه و القاب.....
۱۸۱	بستگان حضرت.....
۱۸۲	شمال و سیره آن حضرت.....
۱۸۶	مهم‌ترین حوادث دوران پیش از امامت.....
۱۸۷	پرسش‌ها.....

درس بیست و یکم: حوادث دوران امامت امام باقر (ع)

۱۸۹	امامت.....
۱۹۲	علم امام، نشانه امامت.....
۱۹۴	معجزات، کرامات و فضائل امام باقر (ع).....
۱۹۶	پرسش‌ها.....

درس بیست و دوم: اوضاع جامعه اسلامی در عصر امامت امام باقر (ع)

۱۹۸	ولید بن عبدالملک.....
۱۹۸	سلیمان بن عبدالملک.....
۱۹۹	عمر بن عبدالعزیز.....
۲۰۰	یزید و هشام بن عبدالملک.....
۲۰۰	بیان مشروع نبودن حاکمیت بنی‌امیه از منظر امام (ع).....
۲۰۱	احضار امام (ع) به شام.....
۲۰۴	تحلیل سیاسی اجتماعی امام باقر (ع) از وضعیت شیعیان.....
۲۰۷	پرسش‌ها.....

درس بیست و سوم: موضع‌گیری سیاسی و فرهنگی امام باقر (ع)

۲۱۱	مبارزه امام باقر (ع) با دیدگاه‌های فقهی، حدیثی و فرقه‌های منحرف.....
۲۱۲	تبیین مبانی و اصول.....
۲۱۳	مناظره امام با مخالفان.....
۲۱۵	مقابله امام با جبریه و قدریه.....
۲۱۶	مبارزه با غالیان و کذابان.....
۲۱۷	پرسش‌ها.....

درس بیست و چهارم: مقام علمی امام باقر (ع)

۲۲۰	تبیین اصول، مبانی معارف و احکام.....
۲۲۲	اصول فقه.....

۲۲۳	علم اصول
۲۲۴	تفسیر آیات
۲۲۶	تربیت شاگردان
۲۲۸	اعتراف بزرگان و گسترده‌گی دانش امام علیه السلام
۲۲۹	امام علیه السلام و خاورپژوهان
۲۳۰	وصیت و شهادت
۲۳۱	پرسش‌ها

درس بیست و پنجم: زندگانی امام صادق علیه السلام

۲۳۳	امام صادق علیه السلام از ولادت تا امامت
۲۳۳	تولد
۲۳۴	تبارشناسی
۲۳۴	نام، کنیه و القاب امام صادق علیه السلام
۲۳۶	شمایل‌شناسی امام علیه السلام
۲۳۶	بستگان امام صادق علیه السلام
۲۳۶	الف) فرزندان امام علیه السلام
۲۳۷	ب) همسران امام علیه السلام
۲۳۸	توالی تاریخی زندگانی امام (سالشمار حوادث زندگانی)
۲۳۸	الف) امام صادق علیه السلام در دوره پدر
۲۳۸	ب) امام صادق علیه السلام در دوره امامت
۲۳۹	پرسش‌ها

درس بیست و ششم: امامت امام صادق علیه السلام

۲۴۱	نشانه‌شناسی امامت
۲۴۳	فضائل و کرامات
۲۴۴	امام علیه السلام در نگاه اهل سنت
۲۴۷	امام علیه السلام در نگاه خاورپژوهان
۲۴۸	پرسش‌ها

درس بیست و هفتم: سیره سیاسی امام صادق علیه السلام (۱)

۲۴۹	اوضاع سیاسی جامعه اسلامی
۲۵۱	امام صادق علیه السلام و عباسیان
۲۵۴	امام صادق علیه السلام و زید بن علی علیه السلام
۲۵۸	پرسش‌ها

درس بیست و هشتم: سیره سیاسی امام صادق (ع)

۲۵۹	 امام صادق (ع) و حسنین
۲۶۱	 امام صادق (ع) و جنبش نفس زکیه
۲۶۲	 رویکرد زیدیه در تبیین روابط امام صادق (ع) با نفس زکیه
۲۶۶	 تأثیر قیام نفس زکیه بر روابط حاکمیت با امام صادق (ع)
۲۶۶	 شهادت مُعلی بن خُنَیس
۲۶۸	 آتش زدن منزل امام صادق (ع)
۲۷۰	 پرسش‌ها

درس بیست و نهم: سیره علمی فرهنگی امام صادق (ع)

۲۷۱	 فضای علمی فرهنگی در عصر امام صادق (ع)
۲۷۲	 غلو در عصر امام صادق (ع)
۲۷۲	 عوامل پیدایی غلو
۲۷۲	 امام صادق (ع) و غالبان
۲۷۲	 گونه‌های رویارویی امام (ع) با غالبان
۲۷۴	 زندقه‌گرایی در عصر امام صادق (ع)
۲۷۵	 امام صادق (ع) و زندیقان
۲۷۶	 تصوف در عصر امام صادق (ع)
۲۷۷	 پیدایش و گسترش تصوف
۲۷۷	 امام صادق (ع) و صوفیان
۲۷۸	 محورهای گفتگوی امام صادق (ع) با صوفیان
۲۷۹	 پشمینه‌پوشی صوفیانه
۲۸۰	 مرجئه یا باورگرایی افراطی در عصر امام صادق (ع)
۲۸۰	 پیدایش و گسترش مرجئه
۲۸۱	 امام صادق (ع) و مرجئه
۲۸۲	 پرسش‌ها
۲۸۳	 منابع و مآخذ